

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З КУРСУ
«ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ»

Семінарське заняття № 1

Тема: Конфлікт як психологічний феномен

План

1. Предмет і завдання психології конфлікту.
2. Поняття про конфлікт та його функції.
3. Загальна класифікація конфліктів.
4. Аналіз структурних елементів конфлікту.
5. Динаміка конфлікту.
6. Форми протікання конфлікту.
7. Стратегії і тактики поведінки опонентів у конфліктній взаємодії.

Рекомендована література:

1. Анцупов А.Я., Баклановский С.В. Конфликтология в схемах и комментариях. – СПб., 2005.
2. Вітюк Н.Р. Структура конфлікту // Вітюк Н.Р. Психологія конфлікту: навч.-метод. посібник. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2008. – С. 36-42.
3. Волков Б.С., Волкова Н.В. Конфликтология: Учебное пособие для студентов учебных заведений. – М., 2005.
4. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами управління: Навчальний посібник. – К., 2005.
5. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучас-на практика: Навчальний посібник. – К., 2006.
6. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. – К., 2006.

Семінарське заняття № 2

Тема: Міжособистісний конфлікт

План

1. Психологічна характеристика міжособистісного конфлікту.
2. Аналіз основних психологічних підходів у вивченні міжособистісного конфлікту.
3. Особистісні передумови виникнення конфліктів.
4. Конфліктність особистості. Типи конфліктних особистостей.
5. Конфліктостійкість особистості.
6. Особливості вибору опонентами стратегії поведінки в конфлікті.

Завдання: виконайте самозвіт “Мій стиль поведінки в конфліктній ситуації”.

Рекомендована література:

1. Вітюк Н.Р. Гендерні особливості поведінки учасників конфліктних ситуацій // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2008. – Вип. 13. – Ч. 1. – С.73-83.
2. Вітюк Н.Р. Конфліктність особистості // Вітюк Н.Р. Психологія конфлікту: навч.-метод. посібник. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2008. – С. 44-56.
3. Корнелиус Х., Фэйр Ш. Конфликт // Прикладная конфликтология / Под ред. К.В.Сельченко. – Минск, М., 2001. – С.63-119.
4. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. – К., 2006.
5. Шейнов В.П. Конфликты в нашей жизни и их разрешение. – Минск, 1996.

Семінарське заняття № 3

Тема: Внутрішньоособистісні конфлікти

План

1. Поняття про внутрішньоособистісний конфлікт, його характеристика.
2. Аналіз основних психологічних підходів у вивченні внутрішньоособистісних конфліктів.
3. Причини виникнення і розвитку внутрішньоособистісних конфліктів.
4. Види внутрішньоособистісних конфліктів.
5. Психологічні умови попередження внутрішньоособистісних конфліктів.
6. Способи подолання інтраперсональних конфліктів.

Рекомендована література:

1. Карнеги Д. Как перестать беспокоиться и начать жить. – К., 1992.
2. Лановенко Ю. Життєва і професійна криза: проблема переживання // Соціальна психологія. – 2007. – С. 78-85.
3. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. – К., 2006.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Вплив кризових і стабільних періодів життя людини на процес її соціалізації в суспільстві // Психологія і суспільство. – 2003. – № 2. – С. 55-65.
5. Савчинська Л.О. Діагностика психологічних комплексів сімейного походження // Обрії. – 1997. – № 2. – С. 79-82.

Семінарське заняття № 4

Тема: Психологія управління конфліктами

План

1. Поняття про управління конфліктом, його зміст.
2. Психологічна профілактика конфліктів.
3. Прогнозування конфлікту.
4. Умови попередження конфліктів. Принципи безконфліктного спілкування.
5. Етапи та чинники розв'язання конфліктів.
6. Технології розв'язання конфліктів.
7. Форми завершення конфлікту.

Рекомендована література:

1. Гірник А. Конфліктологічна експертиза: від мистецтва до технології // Соціальна психологія. – 2004. – № 2. – С. 100-110.
2. Дэна Д. Четырехшаговый метод улучшения взаимоотношений // Прикладная конфликтология / Под ред. К.В.Сельченко. – Минск, М., 2001. – С. 164-217.
3. Корнелиус Х., Фэйр Ш. Конфликт // Прикладная конфликтология / Под ред. К.В.Сельченко. – Минск, М., 2001. – С. 63-119.
4. Пов'якель Н.І. Психологічні детермінанти ефективності конфліктологічної експертизи як технологічної складової професійної регуляції конфліктів // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – Вип.6. – Ч. 2. – С. 3-15.
5. Скотт Д.Г. Конфликты. Пути их преодоления. – К., 1991.

Семінарське заняття № 5

Тема: Психологічна допомога учасникам конфлікту

План

1. Характеристика окремих психотерапевтичних напрямів роботи з конфліктами.
2. Форми врегулювання конфліктів за допомогою третьої сторони.
3. Модель процесу посередництва. Принципи посередницької діяльності психолога у вирішенні конфліктів.
4. Способи психологічного впливу на поведінку опонента.
5. Психологічні прийоми подолання негативних емоцій.
6. Поняття про стрес. Психологічні чинники нормалізації стресового стану.
7. Методи психокорекції конфліктної поведінки.

Рекомендована література:

1. Гассин Э. Психология прощения // Вопросы психологии. – 1999. – № 4. – С. 93-102.
2. Донченко Е.А., Титаренко Т.М. Личность: конфликт, гармония. – К., 1987.
3. Карнеги Д. Как перестать беспокоиться и начать жить. – К., 1992.
4. Литвак М. Психологическое айкидо // Прикладная конфликтология / Под ред. К.В.Сельченко. – Минск, М., 2001. – С. 218-253.
5. Скотт Д.Г. Конфликты. Пути их преодоления. – К., 1991.
6. Паркинсон Д.Р. Люди сделают так, как захотите вы // Прикладная конфликтология / Под ред. К.В.Сельченко. – Минск, М., 2001. – С.504-595.
7. Фишер Р., Юри У. Переговоры без поражения // Прикладная конфликтология / Под ред. К.В.Сельченко. – Минск: Харвест, М.: АСТ, 2001. – С.328-379.

Семінарське заняття № 6

Тема: Конфлікти в організаціях

План

1. Психологічна характеристика конфліктів в організаціях.
2. Види конфліктів в організаціях.
3. Причини виникнення конфліктів між керівниками та підлеглими.
4. Профілактика і попередження конфліктних ситуацій в організаціях.

5. Методи розв'язання і врегулювання конфліктів в організаціях.

Рекомендована література:

1. Бородкин Ф.М., Коряк Н.М. Внимание: конфликт! – Новосибирск, 1989.
2. Емельянов С.М. Практикум по конфликтологии. – СПб., 2001.
3. Конфліктологія: Навчальний посібник / За заг. ред. В.М.Петюха, Л.В.Торгової. – К., 2003.
4. Корнелиус Х., Фэйр Ш. Выиграть может каждый: как разрешать конфликты. – М.: Стрингер, 1992. – 212 с.
5. Лукін С.Ю. Використання стресогенних ситуацій у колективі для підвищення ефективності управління ним // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – №9. – С.53-55.

Семінарське заняття № 7

Тема: Сімейні конфлікти

План

1. Психологічні особливості сімейних конфліктів.
2. Подружні конфлікти: причини виникнення, основні види, особливості попередження і розв'язання.
3. Конфлікти між батьками і дітьми: психологічна характеристика.
4. Конфлікти між дітьми в сім'ї: причини виникнення, особливості динаміки.
5. Умови попередження конфліктів у сім'ях. Шляхи їх розв'язання.

Рекомендована література:

1. Вітюк Н.Р. До проблеми конфліктності батьківсько-дитячої взаємодії в період підліткової кризи // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2007. – Вип. 12. – Ч.1. – С.79-88.
2. Гридковець Л.М. Подолання подружніх конфліктів // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 8. – С. 37-38.
3. Елизаров А.Н. Телефон доверия: работа психолога-консультанта с родителями в ситуации родительско-юношеских конфликтов // Вопросы психологии. – 1995. – № 3. – С.38-45.
4. Кляпець О. Феномен емоційного вигорання в сім'ї // Соціальна психологія. – 2006. – № 4. – С.168-176.
5. Херсонский Б.Г., Дворяк С.В. Психология и психопрофилактика семейных конфликтов. – К., 1991.
6. Шинкаренко О.Д. Психологічні особливості жертв подружнього насильства. Основні напрямки психокорекційного втручання // Практична психологія та соціальна робота.– 2000.–№ 3.– С.25-28.

Семінарське заняття № 8

Тема: Педагогічні конфлікти

План

1. Психологічна характеристика конфліктів, що виникають у сфері освіти.
2. Конфлікти між вчителями та учнями: основні причини та умови виникнення.
3. Особливості попередження та розв'язання вчительсько-учнівських конфліктів.
4. Причини виникнення і розвитку учнівських конфліктів.
5. Шляхи профілактики, попередження та врегулювання конфліктів між учнями.

Рекомендована література:

1. Волков Б.С., Волкова Н.В. Конфликтология: Учебное пособие для студентов учебных заведений. - М., 2005.
2. Дроздов О. Феномен третирування в школі: шляхи вирішення проблеми // Соціальна психологія. – 2007. – № 6. – С.124-132.
3. Матвійчук О.С. Як навчити школярів розв'язувати конфлікти // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 8-9.
4. Реан А.А., Баранов А.А. Факторы стрессоустойчивости учителей // Вопросы психологии. – 1997. - № 1. – С.45-54.
5. Станкин М.И. Психология общения: Курс лекций. – М., 1996.
6. Ткачева Р.В. Коррекция и развитие межличностных взаимоотношений в системе „ребенок – сверстники – взрослые” // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 6-7.

**Програмові вимоги з курсу
„ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ”**

1. Предмет і завдання психології конфлікту.
2. Поняття про конфлікт та умови його виникнення. Функції конфлікту.
3. Загальна класифікація конфліктів.
4. Структура конфлікту.
5. Динаміка конфлікту.
- 6.Форми протікання конфліктів.
- 7.Психологічна характеристика міжособистісного конфлікту.
- 8.Основні чинники виникнення міжособистісних конфліктів.
- 9.Конфліктогени, їх види. Закономірності ескалації конфліктогенів.
10. Особистісні передумови виникнення конфліктів.
11. Конфліктність особистості. Типи конфліктних особистостей.
12. Конфліктостійкість як вид психологічної стійкості особистості. Компоненти конфліктостійкості.
13. Міжособистісний конфлікт на різних етапах онтогенезу.
14. Стратегії поведінки опонентів у конфліктних ситуаціях.
15. Вплив емоцій на розвиток конфлікту.
16. Загальна характеристика внутрішньоособистісного конфлікту.
17. Основні умови та причини виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.
18. Проблема внутрішньоособистісного конфлікту в роботах представників психоаналітичного напрямку.
19. Аналіз внутрішньоособистісного конфлікту в гуманістичній психології.
20. Внутрішньоособистісний конфлікт в когнітивній психології.
21. Класифікація внутрішньоособистісних конфліктів.
22. Комплекси неповноцінності: психологічна характеристика, особливості подолання.
23. Способи подолання внутрішньоособистісних конфліктів.
24. Психологічні умови попередження внутрішньоособистісних конфліктів.
25. Конфлікти в групах: психологічна характеристика.
26. Поняття про міжгрупові конфлікти та механізми їх виникнення. Види міжгрупових конфліктів.
27. Сімейні конфлікти, їх характеристика, основні види.
28. Причини виникнення подружніх конфліктів.
29. Особливості попередження і розв'язання подружніх конфліктів.
30. Розлучення як спосіб завершення подружнього конфлікту.
31. Конфлікти між батьками і дітьми: причини виникнення, особливості протікання.
32. Психологічні умови попередження і конструктивного вирішення конфліктів між батьками і дітьми.
33. Конфлікти в організаціях: загальна характеристика, основні види, причини виникнення.
34. Управлінські конфлікти як особливий вид конфліктів в організаціях.
35. Психологічні умови та способи профілактики і попередження конфліктів в організаціях.
36. Методи конструктивного розв'язання конфліктів в організаціях.
37. Педагогічні конфлікти, їх характеристика, основні види.

38. Причини виникнення конфліктів між вчителями та учнями.
39. Функції учнівських конфліктів.
40. Психологічні умови попередження і конструктивного розв'язання конфліктів між вчителями та учнями.
41. Особливості розв'язання конфліктів між учнями.
42. Поняття “управління конфліктом”, його зміст. Основні напрями управління конфліктами.
43. Форми завершення конфліктів.
44. Основні умови та критерії розв'язання конфлікту.
45. Чинники та етапи розв'язання конфлікту.
46. Методи психокорекції конфліктної поведінки.
47. Етичні принципи психологічного посередництва у врегулюванні конфліктів.
48. Технології розв'язання конфліктів.
49. Технологія картографії конфлікту.
50. Стрес. Психологічні чинники нормалізації стресового стану.
51. Психологічні особливості спілкування з конфліктними людьми.
52. Методи подолання негативних емоцій і відчуттів.